

Sygnatura akt: V GC 948/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 6 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Berczyńska – Bruś

Protokolant Magdalena Grzesiak

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2021 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 2000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych oraz kwotę 5 417,00 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztu zastępstwa prawnego,

3. nakazuje ściągnąć od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kaliszu 5008,98 zł (pięć tysięcy osiem 98/100 złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś

Sygn. akt V GC 948/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniósł w dniu 28 października 2016r. do Sądu Rejonowego w Gdyni pozew (sprecyzowany pismem wniesionym w dniu 17 listopada 2016r.) o zasądzenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwoty 61.080,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 15.840,81 zł od dnia 31 marca 2016r. do dnia zapłaty, od kwoty 15.993,62 zł od dnia 2 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty, od kwoty 13.274,72 zł od dnia 2 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty i od kwoty 15.800 zł od dnia 5 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 170,73 zł stanowiącej równowartość kwoty 40 euro tytułem rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych oraz zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w ramach współpracy stron i zapotrzebowania po stronie pozwanego na wykonanie na jego rzecz transportu towarów w postaci pomidorów z Turcji do Polski powód otrzymał z początkiem marca 2016r. sześć zleceń transportowych na przewóz przedmiotowego towaru z Turcji do siedziby pozwanego. Przedmiotowe zlecenia zostały powierzone do wykonania podwykonawcy, tj. tureckiemu przewoźnikowi. Pierwsze trzy zlecenia zostały wykonane prawidłowo i powód wystawił faktury za realizację tych zleceń. Czwarte zlecenie transportowe nr (...), które obejmowało przewóz 32 palet w 3.384 kartonach 21.850 kg pomidorów z Turcji do

Polski, zostało ostatecznie wykonane dnia 19 marca 2016r. Podczas jego wykonywania zaistniały przyczyny, które spowodowały częściowe uszkodzenie przewożonego towaru. Przyczyny te jednak nie istniały po stronie powoda i dlatego w dniu 21 marca 2016r. wystawiona została faktura VAT dotycząca czwartego zlecenia. Pozwany uregulował jedynie w części wystawione wobec niego faktury w kwocie 2.570,16zł, a w pozostałym zakresie nie uregulował żadnych płatności. Powód wystosował do pozwanego wezwanie do zapłaty długu opiewającego na kwotę 60.879,15zł wraz z odsetkami z tytułu opóźnienia w płatnościach. W odpowiedzi na powyższe wezwanie pozwany wystawił wobec powoda Notę księgową nr (...) z dnia 31 marca 2016r. na kwotę 14.227,51 euro z żądaniem realizacji płatności do dnia 7 kwietnia 2016r. Do Noty dołączono załącznik, w którym wskazano, że kwota ta wynika ze szkody poniesionej z tytułu uszkodzenia podczas transportu przewożonego towaru w postaci pomidorów oraz dokonała kompensaty wzajemnych należności uznając, iż powód ponosi odpowiedzialność za uszkodzenie towaru w postaci pomidorów. W odpowiedzi powód zaprzeczył swojej odpowiedzialności i wskazał, że odpowiedzialność leży po stronie załadowcy, który źle piętrował opakowania z pomidorami, jak i nie dostosował opakowań/skrzynek do wymiarów pomidorów, co spowodowało ich zgniecenie. Nadto podczas transportu pierwotny samochód, którym przewożony był towar uległ awarii, co opóźniło dostawę. Jednakże było to niezależne i niezawinione przez powoda, co oznacza że powód ma pełne prawo domagać się wynagrodzenia. Do pozwu załączono zlecenia transportowe, faktury VAT, wezwania do zapłaty, Notę księgową nr (...), raport z ekspertyzy i korespondencję stron.

W dniu 5 stycznia 2017r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Gdyni wydała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI GNc 5147/16, którym orzekła zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany, zachowując ustawowy termin wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwany wniósł również o przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kaliszu, jako sądowi właściwemu do rozpoznania sporu sądowego.

W uzasadnieniu sprzeciwu wskazano, iż roszczenie powoda wygasło na skutek dokonanego potrącenia. Pozwany dokonał bowiem potrącenia z wierzytelności powoda z tytułu faktur objętych żądaniem pozwu z wierzytelnościami pozwanej z tytułu poniesionej szkody w postaci opóźnienia w transporcie i zniszczenia towaru w kwocie 14.227,51 euro, wynikającej z noty księgowej nr (...) z dnia 31 marca 2016r. Wskazano także, że powód ponosi odpowiedzialność przewoźnika w świetle Konwencji CMR, której przepisy znajdują zastosowanie do dokonanego przez powódkę przewozu, na zasadzie ryzyka. Uszkodzenie ładunku nastąpiło na skutek zbyt długiego procesu transportu oraz nieprawidłowości w tym transporcie, m. in. z tego powodu, że transport odbywał się z wyłączonym agregatem chłodniczym, a brak zastrzeżeń oznacza, że towar i jego opakowanie znajdowały się w dobrym stanie w chwili jego przyjęcia przez przewoźnika. Pozwany sprzedał po przecenie część towaru, a część została zutylizowana. Na skutek wadliwego wykonania zlecenia transportowego pozwany poniósł szkodę w wysokości 14.227,51 euro, na którą składa się zakup towaru w kwocie 17.340 euro, fracht 3.700 euro, koszt segregacji towaru 195 euro, koszt ekspertyzy 500 euro pomniejszone o przychód z odsprzedaży towaru w wysokości 7.312,49 euro, łącznie 14.422,51 euro. Poniesioną przez pozwanego szkodą, zgodnie z notą księgową nr (...) został obciążony powód, a na skutek dokonanego potrącenia doszło do wygaśnięcia jego roszczenia.

Do sprzeciwu załączono Notę księgową nr (...) z załącznikiem, potwierdzenie kompensaty, ekspertyzę i wskazane dokumenty.

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2017r. Sąd Rejonowy w Gdyni stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kaliszu.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał żądanie pozwu, wskazując, że ewentualna szkoda po stronie pozwanego wynika z okoliczności leżących wyłącznie po stronie załadowcy przesyłki.

W pozostałych pismach procesowych strony podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Handlowiec pozwanego K. B. dokonał zakupu pomidorów u producenta w firmie (...) z Turcji, z którą pozwany współpracuje od kilku lat. Do zlecenia przewozu powodowi doszło na giełdzie transportowej przez P. M..

Dowód: zeznania świadka K. B. (00:45:48 – 0:47:49 minuta rozprawy

z 13.06.2016r. k. 343 akt)

Pozwany chciał przewieźć zakupiony towar do Polski. P. M. miał znaleźć przewoźnika. Poszukiwał go na giełdzie transportowej. Do odbioru zakupionych pomidorów dochodziło w Turcji za pośrednictwem firm transportowych. Towar był ładowany zawsze w tym samym miejscu. W zleceniu transportowym jest zawsze podany adres załadunku. Inni przewoźnicy też przewozili pozwanemu pomidory. Nigdy nie zawierali z pozwanym umowy spedycji. Pozwany miał już zorganizowaną dalszą odsprzedaż. Średniorocznie pozwany kupował 120 – 130 ciężarówek towaru w Turcji.

Dowód: zeznania prezesa zarządu pozwanego M. K. (1)

(00:50:34 – 01:16:07 akt, k. 417- 418 akt))

Powód zajmuje się spedycją ładunków na całym świecie od dwudziestu lat. Odstąpił od działalności transportowej. Do współpracy z pozwanym doszło na giełdzie transportowej (...). Otrzymał zlecenie transportowe od pozwanego przewiezienia pomidorów z Turcji do Polski. Powód ma doświadczenie w przewozie owoców i warzyw. Zlecenia zostały przekazane tureckiemu podwykonawcy powoda, który również posiada OC przewoźnika i nie pierwszy raz wykonywał transport dla pozwanego. Dwa pierwsze transporty przebiegły bez zarzutu. Powód nie dysponuje własnymi środkami transportu. Pozwany od początku wiedział, że transport będzie podnajmowany. Powód ma wykupioną licencję spedytora. Z przewoźnikami zawiera umowy przewozu. Nie wykonywał żadnych innych czynności w postaci ewentualnego organizowania odpraw celnych. Kwota wynagrodzenia w umowie opiewała za transport.

Dowód: zeznania prezesa zarządu powoda S. R. (00:11:57 –

00:50:34 minuta rozprawy z dnia 20.02.2019r. k. 416 – 417 akt)

M. D. pracuje u powoda jako spedytor. Pierwszy kontakt z pozwanym nawiązał spedytor powoda H. E.. Powód przyjął osiem zleceń pozwanego na przewóz pomidorów z miejscowości A. w Turcji do siedziby pozwanego w S.. Powód nie posiada własnych środków transportu. Korzystając z kontaktów zatrudnionego przez powoda spedytora H. E., który jest narodowości tureckiej, powód zlecał wykonanie transportów przewoźnikowi tureckiemu (...). Z przewoźnikiem tym powód nie ma stałej umowy i każdorazowo dokonywano zlecenia transportu. Powód nie miał żadnych kontaktów z załadownicą. W zleceniach nie wskazano jakichś szczególnych okoliczności co do ładunku.

Dowód: zeznania świadka M. D. (00:10:56 – 00:25:32 minuta

rozprawy z dnia 6.09.2017 k.263 - 264 akt)

Spedytor powoda B. (...) również przyjmowała od pozwanego zlecenia transportowe na trasie Turcja – Polska. Wszystkie zlecenia zostały wykonane bez zastrzeżeń. Powód korzystał z przewoźnika tureckiego znalezionej przez H. E.. Nie było żadnych problemów z tym przewoźnikiem. Pozwany nie informował o złych opakowaniach pomidorów. Wysłała OC przewoźnika do pozwanego.

Dowód: zeznania świadka B. W. (01:19:46 – 01:23:49 minuta

rozprawy z 6.09.2017r. k. 266 akt)

Pozwany w dniu 4 marca 2016r. zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 6 marca 2016r. a rozładunek w siedzibie pozwanego w S. w dniu 11 marca 2016r. Uzgodnioną stawkę

wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na 33 (...)

W punkcie 3 zlecenia wskazano, że zleceniobiorcy zabrania się zlecenia przewozu kolejnym przewoźnikom, w przypadku konieczności takiego zlecenia wymagana jest zgoda zleceniodawcy.

W punkcie 4 zlecenia wskazano, że w przypadku nie podstawienia się lub nieterminowego podstawienia się pod załadunek i rozładunek zleceniobiorca zostanie obciążony karą umowną w wysokości ceny frachtu lub do wysokości strat poniesionych przez zleceniodawcę/odbiorcę.

W punkcie 19 zlecenia wskazano, że w przypadku szkód transportowych, nie wykonania zlecenia lub jego wykonania w innym terminie, pozwany zastrzega sobie prawo nie zapłacenia umówionej stawki i obciążenia zleceniobiorcy kosztami postępowania reklamacyjnego.

W punkcie 26 zlecenia wskazano, że faktura płatna jest w PLN, według średniego kursu NBP z dnia załadunku. Fakturę zatwierdzającą nr zlecenia, z kwotą frachtu w PLN i kwotą VAT w euro (wskazaną w PLN zgodnie z ustawą o VAT) wraz z potwierdzonym bez uwag listem przewozowym w dwóch egzemplarzach należało przesłać na adres pozwanego.

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 4 marca 2016r. (k. 20 – 23 akt)

W dniu 5 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 5 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 11 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. W zleceniu wskazano numery samochodu na (...) i (...)

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 51- 52 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 6 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 174 - 175 akt)

Pozwany w dniu **7 marca 2016r.** zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 8 marca 2016r. a **rozładunek** w siedzibie pozwanego w S. **w dniu 13 marca 2016r.** W szczególności ładunku wskazano, że są to pomidory, temperatura + 8. Uzgodnioną stawkę wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni od daty rozładunku. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na 33 (...). Pozostałe ustalenia były bez zmian w stosunku do zlecenia z 4 marca 2016r. W dniu 8 marca 2016r. zmieniono numery auta na (...),o czym poinformowano pozwanego. Powoda reprezentował spedytor M. D. a pozwanego P. M..

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 7 marca 2016r. (k. 28 – 31 akt)

W dniu 7 marca 2016r. powód reprezentowany przez spedytora M. D. zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 8 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 13 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. Zlecenie poprawiono dokonując zmiany numeru samochodu z 33 (...) 64 i 33 (...) 65 na **MK 463KM//RT 303 T.**

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 48- 50 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 8 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 172 - 173 akt)

W dniu 8 marca 2016r. G. I. – I. wystawił wobec pozwanego fakturę z tytułu zakupu 20.400 kg pomidorów na 32 paletach na kwotę 17.340 euro.

Dowód: faktura z 8.03.2016r. (k. 180 akt)

K. B., handlowiec pozwanego, śledził przebieg wykonania tego zlecenia. Z producentem pomidorów miał codzienny kontakt. Do załadunku miało dojść 8 marca 2016r. Kontaktował się również z pracownikiem powoda H. E., który zapewnił go, że samochód dojedzie w sobotę na odprawę celną w C.. Powiadomił nawet o tym telefonicznie placówkę celną. Towar był bardzo potrzebny ponieważ pozwany zaopatrywał swoich klientów następnego dnia, czyli w niedzielę. Okazało się, że samochód stoi na Słowacji, zatrzymany przez inspekcję drogową. Miał do zapłacenia mandat gotówką i nie mógł zapłacić. Samochód miał być na granicy w niedzielę, co okazało się być nieprawdą. Samochód pojawił się w środę lub czwartek na granicy polsko – ukraińskiej w K.. Zadzwoniono do pozwanego z tamtej agencji celnej. Samochód został odprawiony z czwartku na piątek. W piątek uległ awarii. Wymieniono ciągnik, a naczepa została. Samochód przyjechał z tygodniowym opóźnieniem. Pomidory zostały przesortowane u pozwanego. Częściowo udało się je sprzedać do marketów i na Giełdę K. jako drugą klasę. Bardzo miękkich pomidorów nie udało się już sprzedać. Oddano je do Caritasu. Na podstawie tych działań sporządzono dokumenty księgowe.

Dowód: zeznania świadka K. B. (00:51:51 – 01:29:12 minuta rozprawy

z 13.06.2016r. k. 342 - 347 akt)

Spedytor powoda H. E. wyszukał przewoźnika tureckiego, gdy M. D. przyjął zlecenie. Miał cały czas kontakt z kierowcą i wiedział, że ma on problem na W., nie wpuszczono go tam. (...) wróciło do Rumunii i stamtąd pojechało na Ukrainę, a z Ukrainy do Polski. Z okolic K. kierowca zadzwonił i poinformował, że ciągnik się zepsuł, nie miał siły ciągnąć. Nie było wypadku, trzeba był zmienić ciągnik. Kierowca nie zgłaszał żadnych nieprawidłowości przy załadunku. Przewoźnik turecki poprosił H. E. o pomoc w znalezieniu nowego ciągnika.

Dowód: zeznania świadka H. E. (01:07:59 – 01:14:20 minuta rozprawy z

dnia 6.09.2017r. (k.262-266 akt)

Problem w wykonaniu umowy pojawił się, gdy zepsuło się auto. Miało problem z napędem. Do awarii doszło na terenie Ukrainy, ale auto zatrzymało się w Polsce. O problemach M. D. dowiedział się dopiero od pozwanego. Przedstawiciel pozwanego lub nawet sam prezes dzwonił do niego pytając, dlaczego samochód nie dotarł na miejsce rozładunku. W międzyczasie przebywał na zwolnieniu lekarskim i zastępował go M. K. (2), który znalazł zastępczy ciągnik siodłowy, który miał pociągnąć przyczepę z chłodnią bez rozładowywania. Ciągnik siodłowy został dostarczony przez polskiego przewoźnika – Usługi (...). (...) to podstawiono 18 marca 2016r. w B.. Pozwany został poinformowany o przedłużającym się transporcie spowodowanym awarią. W czasie trasy zepsuł się samochód MK 463.KM (...). Standardowo transport trwa od pięciu do siedmiu dni. Transport przedłużył się o pięć dni. Nie było problemów z chłodnią. Nie zgłaszano żadnych problemów na załadunku. M. D. nie miał żadnych kontaktów z kierowcą przewoźnika. M. D. dowiedział się o problemach przy rozładunku, gdy otrzymał od pozwanego raport ze zdjęciami w dniu 7 kwietnia 2016r. Powód był informowany przez pozwanego, że rzeczoznawca będzie wykonywał opinię dotyczącą stanu towaru. Nikt ze strony powoda nie pojechał aby uczestniczyć w czasie sporządzania raportu przez rzeczoznawcę. Ubezpieczyciel przewoźnika również ustanowił eksperta, który wykonywał ekspertyzę. W raporcie eksperta powołanego przez pozwanego M. D. stwierdził pewne błędy dotyczące numerów ciągnika i naczepy. Rozpoznał również na zdjęciach, że opakowania mają logo innej firmy niż producenta pomidorów i wyjaśniono mu, że ekspert sfotografował inne skrzynki.

Dowód: zeznania świadka M. D. (00:25:32 – 00:50:51 minuta

rozprawy z dnia 6.09.2017 k.264 – 265 akt)

Prezes zarządu pozwanego wiedział od razu, że towar przewożony ciężarówką nie będzie się już do niczego nadawał. Urząd Celny w C. oczekiwał na ciężarówkę, która pojawiła się po dwunastu dniach na granicy polsko – ukraińskiej, gdzie nikt jej nie oczekiwał. Odprawa celna miała się odbyć w C.. Pozwany zawsze sam organizuje odprawy celne.

Samochód z pomidorami był poszukiwany przez pracowników urzędu celnego. Udało się uratować część pomidorów. Pod oświadczeniem o potrąceniu M. K. (1) złożył podpis. Księgowa również była upoważniona do składania takich oświadczeń. Kwota do potrącenia została ustalona na podstawie oględzin pana O.. Była to kwota strat, które zostały poniesione przez pozwanego z powodu źle wykonanej usługi transportowej. Wynagrodzenie było ustalone w euro.

Dowód: zeznania prezesa zarządu pozwanego M. K. (1)

(00:50:34 – 01:18:07 minuta rozprawy z dnia 20 lutego 2019r. k. 418

akt)

W dniu 19 marca 2016r. przyjęto warunkowo towar dostarczony listem przewozowym CMR, w którym wskazano dane pojazdu na **MK 463 KM/RT 303 T**.

Dowód: międzynarodowy list przewozowy CMR (k. 182 akt)

W dniu 19 marca 2016r. pozwany przyjął do magazynu 20.400 kg pomidorów o wartości netto 75.068,33 zł.

Dowód: przyjęcie PZ z 19.03.2016r. (k. 183 akt)

Do obowiązków T. G., zatrudnionego przez pozwanego na stanowisku brygadzysty magazyniera należy przyjmowanie towaru do magazynu, jego sprawdzenie ilościowe pod względem zgodności z dokumentami. Gdy 19 marca 2016r. w godzinach wczesnorannych przyjechał spóźniony około tygodnia transport z pomidorami poprosił kierowcę o zaczekanie aż przyjdą wszyscy zarządzający spółką, aby otworzyć naczepę w ich obecności. Z otwarciem naczepy czekano na prezesa pozwanego M. K. (1) i jakościowca D. B. (1). Poproszono wówczas kierowcę aby podjechał pod rampę i rozpoczęto rozładowywać towar. W czasie rozładunku T. G. nie zauważył żadnych nieprawidłowości co do sposobu załadowania. Nie było żadnych szczelin między paletami, kartony były zabezpieczone narożnikami. Były taśmy wiążące narożniki i paletę. Paski były przymocowane do palety i narożniki obindowane. Na wierzchu palet, kartonów znajdowały się tekturowe nakładki chroniące kartony od góry. Przy rozładunku nie było widać żadnych mechanicznych uszkodzeń ani kartonów ani pomidorów. Towar został załadowany prawidłowo. Nie było widać pomidorów ponad karton. P. to wysunięcie kilku kartonów z jednej palety aby zmieściła się pod agregat i położenie kartonów na tej samej palecie. W tym przypadku piętrowania nie było. Przy pomidorach tureckich stosowany jest taki standard ładowania. Wcześniej nie było żadnych zastrzeżeń co do załadunków.

Dowód: zeznania świadka T. G. (00:11:21 – 00:24:36 minuta

rozprawy z dnia 13.06.2018r. k.338 – 340 akt)

Po rozładunku, jakościowej oceny towaru dokonał D. B. (1). Z uwagi na spóźnienie transportu dokonał przejrzania towaru z każdej palety. Stwierdził, że pomidory są przejrzałe, straciły świeżość. Pomidor był przechłodzony. Wydruk z termografu potwierdził te przypuszczenia. Na początku odczytu na termometrze igłowym wskazane było 4,9 stopni, gdy tymczasem pomidory powinny się przewozić w temperaturze minimum 8 stopni. Przewożenie pomidorów w takiej temperaturze spowodowało, że zrobiły się one szkliste i wodniste. Stwierdził również uszkodzenia skórki, początki gnicia i pleśń. Pomidory były zamówione w skali kolorystycznej 7,8, a przyjechały 11 i 12. Badał pomidory manualnie i stwierdził, że były miękkie. Prezes pozwanego zdecydował o podzieleniu pomidorów na 1 i 2 klasę. Odzyskano pomidory pierwszej klasy w pewnej ilości. Były też pomidory, które trzeba było poddać utylizacji. Było to około 50% ładunku. Gdyby czas przewozu był zgodny ze zleceniem, to pomidory byłyby we właściwej jakości. Im bardziej dojrzewały pomidory, tym bardziej ulegały uszkodzeniu w czasie przewozu. Na dokumencie CMR sporządził od razu adnotację o złej jakości pomidorów i spóźnionym transporcie. Odgniecenia wynikały z wpływu wzajemnego na siebie. Nie było innych powodów zgniecenia. Zlecona ekspertyza potwierdziła spostrzeżenia D. B. (1). Kartony, w których były pomidory były sztywne i nie ulegały zgnieceniu. Były to kartony producenta pomidorów, już przyjeżdżały pomidory w tych kartonach. Było na nich logo producenta pomidorów. Kartony przyjeżdżały zawsze tak samo ułożone.

Dowód: zeznania świadka D. B. (1) (00:24:36 – 00:45:48 minuta

rozprawy z 13.06.2018r. k. 340 – 342 akt)

W dniu 18 marca 2016r. powód wystawił wobec pozwanego **Fakturę (...)** (oryginał), Nr (...)/ (...), dotyczącą auta (...) na kwotę 3.700 euro płatną do 1 kwietnia 2016r.

Dowód: Faktura VAT (...) (k. 181 akt)

W dniu 21 marca 2016r. powód wystawił wobec pozwanego **Fakturę (...)** (kopia), Nr (...)/ (...), dotyczącą auta (...) na kwotę 3.700 euro płatną do 4 kwietnia 2016r.

Dowód: Faktura VAT (...) (k. 70 akt)

Pozwany w dniu 7 marca 2016r. zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 9 marca 2016r. a rozładunek w siedzibie pozwanego w S. w dniu 14 marca 2016r. W szczególności ładunku wskazano, że są to pomidory, temperatura + 8. Uzgodnioną stawkę wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni od daty rozładunku. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na 33 (...). Pozostałe ustalenia były bez zmian w stosunku do poprzednich zleceń.

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 7 marca 2016r. (k.32 – 35 akt)

W dniu 7 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 8 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 13 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. Wskazano numery samochodu na 33 (...) 64 i 33 (...) 65.

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 59 – 61 akt)

W dniu 9 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 9 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 14 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. Wskazano numery samochodu na 33 (...) 64 i 33 (...) 65

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 62 – 64 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 10 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 176 - 177 akt)

W dniu 16 marca 2016r. powód wystawił wobec pozwanego **Fakturę (...)**, Nr (...)/ (...), dotyczącą auta (...) na kwotę 3.700 euro płatną do 30 marca 2016r.

Dowód: Faktura VAT (...) (k. 67 akt)

Pozwany w dniu 10 marca 2016r. zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 11 marca 2016r. a rozładunek w siedzibie pozwanego w S. w dniu 16 marca 2016r. W szczególności ładunku wskazano, temperaturę + 8. Uzgodnioną stawkę wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni od daty rozładunku. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na 33 (...). Pozostałe ustalenia były bez zmian w stosunku do poprzednich zleceń.

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 10 marca 2016r. (k.36 – 39 akt)

W dniu 11 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 11 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 16 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. Zlecenie poprawiono dokonując dopisku, że załadowano 15.03., a rozładowano 20.03.2016. Wskazano numery samochodu na 33 (...) 61 i 33 (...) 94.

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 53- 55 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 14 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 178 - 179 akt)

W dniu 18 marca 2016r. powód wystawił wobec pozwanego Fakturę (...), Nr (...)/ (...), dotycząca auta 33 (...) 61//33 (...) 94 na kwotę 15.844,88 zł płatną do 1 kwietnia 2016r.

Dowód: Faktura VAT (...) (k. 68 akt)

Pozwany w dniu 14 marca 2016r. zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 14 marca 2016r. (sporządzono odręczny dopisek o załadunku w dniu 12.03.2016r.) a rozładunek w siedzibie pozwanego w S. w dniu 19 marca 2016r.(sporządzono odręczny dopisek o rozładunku w dniu 17 marca 2016r. W szczegółach ładunku wskazano, temperaturę + 8. Uzgodnioną stawkę wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na (...). Pozostałe ustalenia były bez zmian w stosunku do poprzednich zleceń.

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 14 marca 2016r. (k.40 – 43 akt)

W dniu 15 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 10 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 16 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. W zleceniu wskazano numeru samochodu z 33 (...) 41 i (...).

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 56- 58 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 16 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 170 - 171 akt)

W dniu 18 marca 2016r. powód wystawił wobec pozwanego Fakturę (...), Nr (...)/ (...), dotycząca auta (...) na kwotę 3.700 euro płatną do 1 kwietnia 2016r.

Dowód: Faktura VAT (...) (k. 68 akt)

Pozwany w dniu 15 marca 2016r. zlecił powodowi przewóz ładunku o wadze 22 ton, wskazując miejsce załadunku w A. w Turcji w dniu 15 marca 2016r. (sporządzono odręczny dopisek o załadunku w dniu 17.03.2016r.) a rozładunek w siedzibie pozwanego w S. w dniu 20 marca 2016r. W szczegółach ładunku wskazano, temperaturę + 8. Uzgodnioną stawkę wynagrodzenia wskazano na kwotę 3.700 euro (w tym F.), a termin płatności na 7 dni. W uwagach zawarto prośbę o codzienne informacje, jak układa się droga kierowcy oraz, że odprawa celna jest w C. w agencji (...). Numery auta wskazano na 33 (...) 80/33 (...) 74. Pozostałe ustalenia były bez zmian w stosunku do poprzednich zleceń.

Dowód: zlecenie transportowe z dnia 15 marca 2016r. (k.44 – 47 akt)

W dniu 15 marca 2016r. powód zlecił przewóz 22 ton pomidorów z A. w Turcji do siedziby pozwanego firmie (...). Datę załadunku wskazano na 15 marca 2016r., a datę rozładunku w dniu 20 marca 2016r. Wynagrodzenie dla zleceniobiorcy ustalono na kwotę 3.500 euro. W zleceniu wskazano numeru samochodu z 33 (...) 80 i 33 (...) 74.

Dowód: zlecenie nr (...) (k. 65- 66 akt)

Do załadunku towaru doszło w dniu 16 marca 2016r. przez nadawcę bez uwag.

Dowód: packing list (k. 168 - 1169 akt)

W dniu 19 marca 2016r. na zlecenie pozwanego, z uwagi na opóźnienie dostawy pomidorów z Turcji, dokonano ekspertyzy przywiezionego towaru. Przedmiotowy ładunek miał być dostarczony pojazdem MK 463/KM/RT 303 T, a zgodnie ze zleceniem transportowym ładunek miał być przewieziony pojazdem o nr rej. (...) 64/ 33 (...) 65. Planowany termin rozładunku miał nastąpić 13 marca 2016r. Towar przyjechał samochodem KR 467LN/RT 03T. Na skutek znacząco wydłużonego czasu transportu dostarczone pomidory były w fazie pełnej dojrzałości, ich shelf life już w momencie dostawy był zakończony. Dodatkowo nieznane warunki transportu przyczyniły się do pogorszenia stanu owoców. W momencie dostawy agregat chłodniczy nie pracował, a temperatura owoców była zbyt niska (5 C– 6 C zamiast 8 C). Oprócz negatywnego oddziaływania niskiej temperatury na pomidory wystąpił też efekt inicjacji procesów dojrzewania i zmian fitopatologicznych na skutek braku pracy agregatu i wymiany powietrza. Stan, w jakim towar został dostarczony oraz termin dostawy (sobotnie przedpołudnie) były czynnikami, które skutecznie uniemożliwiły wprowadzenie przesyłki do zwyczajowego obrotu. Poszkodowany podjął wszelkie możliwe i dostępne działania celem minimalizacji rozmiarów szkody. W krótkim czasie zorganizowany został i przeprowadzony proces segregacji pomidorów. Wszystko co miało wartość handlową było przedmiotem sprzedaży, natomiast niezdatna do handlu część pomidorów została przekazana na cele dobroczynne. Przekazanie umożliwiło uniknięcie kosztownej utylizacji przejrzałych pomidorów. Poszkodowany odzyskał 30% wartości przesyłki.

Dowód: Raport ekspertyzy nr (...) O. & W. C.. w G. (k. 77

– 92, 197 - 212 akt)

Na miejscu oględzin był pracownik A. M. I.. Był obecny przy otwarciu i rozładunku ciężarówki. Wraz z nim przybyli przedstawiciele odbiorcy i firmy kontrolnej powołanej przez drugą stronę. M. I. wykonywał czynności zgodnie z przyjętą procedurą. Wykonane były badania organoleptyczne i instrumentalne. Użył termometru do mierzenia temperatury pomidorów oraz specjalistyczne urządzenie refraktometr badające zawartość suchej masy w soku pomidorów, a także penetrometr – urządzenie służące do badania tekstury jędrności pomidorów. Badania organoleptyczne polegały na ocenie parametrów jakościowych, takich jak wygląd, barwa, ewentualna obecność uszkodzeń mechanicznych, porażenia chorobami pozbiorniczymi i obecności wad rozwojowych. Badania i ich wyniki zostały szczegółowo opisane w raporcie w formach tabelarycznych, z uwzględnieniem lokalizacji badanej próbki. Badania wykazały zbyt niską temperaturę pomidorów oraz niekorzystne zmiany parametrów jakościowych, głównie jędrności. Wykonano dokumentację fotograficzną z badań. Do oceny przyczyn uszkodzenia pomidorów wzięto również pod uwagę warunki transportu. Według danych z rejestratora dołożonego do ładunku przez nadawcę, praktycznie przez cały czas transportu temperatura była nieprawidłowa. Miała być ok. 8 stopni C, a była około 5 stopni i niżej. Było zbyt chłodno. Usługa nie została wykonana ze względu na niską temperaturę. W opinii ustalono, kto jest odpowiedzialny za stan pomidorów, w oparciu o zapisy Konwencji CMR. Wyliczona została też szkoda pozwanego. Wyliczenie to bazowało na wartości ładunku w miejscu i w czasie przyjęcia do przewozu, poniesionych kosztów związanych z tą sprawą i pomniejszonych o przychód ze sprzedaży ładunku. Badany towar był odkładany do innego zastępczego pudełka. Opakowania były ułożone na paletach. Były dwa rodzaje wielkości pomidorów. Pomidory są zwyczajowo pakowane wg kalibru. Większe pomidory nie były pakowane z mniejszymi. Pomidory mieściły się w opakowaniach, które były dostosowane do wielkości przewożonych pomidorów. Opakowania stały jedno na drugim, ale pomidory między opakowaniami nie dotykały się. Nie mogło dojść do wzajemnego oddziaływania partii pomidorów przez nacisk położonych wyżej na niższe, między opakowaniami. Ułożenie towaru było prawidłowe, nie mogło się przyczynić do jego uszkodzenia. Transport nie był wykonywany prawidłowo. Z dokumentów wynikało opóźnienie terminu dostawy. Głównym powodem stanu pomidorów była temperatura transportu i brak wentylacji. Opóźnienie transportu mogło się przyczynić do stopnia uszkodzenia towaru. Był to stopień znaczny gdyż oprócz temperatury istotne jest

prowadzenie wymiany powietrza, wentylacja. Pomidory należą do grupy owoców dojrzewających po zbiorze. Brak wentylacji powoduje kumulację gazu zwanego etylenem, co znacznie przyspiesza proces dojrzewania ale również niekorzystnych zmian fitopatologicznych. Niskie temperatury prowadzą do uszkodzeń tkanki. Niska temperatura była niedopuszczalna, powodowała uszkodzenia. W trakcie oględzin przedstawiciel drugiej strony nie wskazywał na wady opakowań. Karton z napisem „tekasya” to opakowanie zastępcze. Pomieszczenie kalibrowe pomidorów jest wadą. W momencie przyjazdu i oględzin auta z ładunkiem agregat był wyłączony, nie działał. Podczas oględzin druga strona nie używała specjalistycznych urządzeń, tylko termometr słabej jakości.

Dowód: zeznania świadka A. O. (k. 407 – 410 akt)

W dniu 22 marca 2016r. pozwany wystawił wobec M. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą F. fakturę na łączną kwotę 133.649,76 zł z tytułu sprzedaży warzyw, w tym pomidorów TR w ilości 10.080 kg za kwotę 2,50 zł netto z kg, łącznie za kwotę 25.200 zł netto.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 185 – 186 akt)

W dniu 22 marca 2016r. pozwany wystawił wobec M. P. fakturę VAT na kwotę 369,60 zł z tytułu sprzedaży pomidora TR.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 187 akt)

W dniu 22 marca 2016r. pozwany wystawił wobec M. P. fakturę VAT na kwotę 525 zł z tytułu sprzedaży pomidora TR.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 188 akt)

W dniu 22 marca 2016. pomidory o wartości 25.174,69 zł zostały poddane utylizacji.

Dowód: rozchód wewnętrzny RW nr RW- (...) (k. 193 akt), Protokół nr

7/03/2016 do RW- (...) (k. 194 akt)

W dniach 21 i 22 marca 2016r. po 1.500 kg pomidorów tureckich N. zostało przekazanych organizacji (...).

Dowód: oświadczenia Caritas Diecezji K. z 21 i 22 marca 2016r. (k. 195 – 196 akt)

W dniu 24 marca 2016r. pozwany wystawił paragon na kwotę 1.461,60 zł z tytułu sprzedaży pomidorów.

Dowód: paragon nr P-A/7/03/2016 (k. 191 - 192 akt)

W dniu 25 marca 2016r. pozwany wystawił wobec M. P. fakturę VAT na kwotę 2.807,78 zł z tytułu sprzedaży pomidora TR.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 189 akt)

W dniu 29 marca 2016r. pozwany wystawił wobec A. S. fakturę VAT na kwotę 31.290.08 zł, w tym z tytułu sprzedaży 216 opakowań pomidorów TR zł za łączną kwotę 1.233,36 zł.

Dowód: faktura VAT nr (...) (k. 190 akt)

W dniu 31 marca 2016r. pozwany wystawił wobec powoda Notę księgową nr (...) na kwotę 14.227,51 euro z tytułu obciążenia za straty poniesione w związku z opóźnionym transportem. Termin realizacji Noty wskazano 7 kwietnia 2016r. W załączniku do Noty wskazano, że w związku z nieprawidłowością jaka wystąpiła w realizowanym przez powoda transporcie, na skutek zlecenia z dnia 7 marca 2016r. nastąpiło uszkodzenie przesyłki. Pozwany poniósł straty

finansowe, których wyliczenie wskazał na kwotę 14.422,51 euro. Na kwotę tę złożyła kwota 17.340 euro z tytułu zakupu, fracht w kwocie 3.700 zł koszt segregacji towaru w kwocie 195 euro, koszt ekspertyzy 500 euro, przychód z tytułu odsprzedaży towaru 7.312,49 euro.

Dowód: Nota księgowa nr (...) z załącznikiem (k. 75 – 76, 153 - 157 akt)

K. B. przekazał do Głównej Księgowej dane, na jaką kwotę należy obciążyć powoda. Były to kwoty związane z transportem, badaniem biegłego i straty w towarze. Pracownicy księgowości wyliczyli konkretne kwoty na podstawie dokumentów księgowych. Wyliczono również stratę w towarze. Główna Księgowa wystawiła notę księgową, zaksięgowala ją, a następnie po siedmiu dniach dokonała kompensaty z wierzytelnościami powoda z tytułu innych transportów. Nota obciążeniowa została wysłana listem poleconym za potwierdzeniem odbioru, a powód nie wniósł do niej protestu.

Dowód: zeznania świadka J. M. (01:29 :12 – 01:40:50 minuta rozprawy z

dnia 13.06.2018r. (k. 347 – 349 akt)

Mailem z dnia 4 kwietnia 2016r. przedstawiciel powoda M. D. poinformował pozwanego, że powód otrzymał Notę księgową nr (...). Notę przekazano do tłumaczenia i wraz z ekspertyzą miała zostać przekazana do tureckiego przewoźnika. Turecki ubezpieczyciel przewoźnika zadeklarował zaspokojenie roszczeń pozwanego.

Dowód: maile powoda z 4.04.2016r. i 7.04.2016r. (k. 93 - 94 akt)

W dniu 6 kwietnia 2016r. O. & W. C. wystawił wobec pozwanego Fakturę FS 2016/04/00002 z tytułu ekspertyzy stanu i jakości warzyw i owoców na kwotę 615 euro (500 euro netto), płatną do dnia 20 kwietnia 2016r.

Dowód: faktura FS 2016/04/000002 z 6.04.2016r. (k. 184 akt)

W dniu 8 kwietnia 2016r. Główna Księgowa pozwanego, umocowana przez prezesa zarządu do wystawiania, przyjmowania i zatwierdzania dokumentów finansowo – księgowych potwierdziła kompensatę należności powoda wynikającej z noty 1/2016 z zobowiązaniami wynikającymi z faktur (...) na kwotę 3.700 euro, (...) na kwotę 3.700 euro, (...) na kwotę 3.700 euro i (...) na kwotę 3.127,51 euro.

Dowód: potwierdzenie kompensaty Nr 1/04/2016 z dowodem doręczenia(k. 158 – 161 akt)

W dniach 7 ,8 i 25 kwietnia 2016r. przedstawiciel powoda M. D. prowadził korespondencję mailową z rzeczoznawcą A. O..

Dowód: korespondencja mailowa (k. 95 – 101 akt)

W dniu 14 kwietnia 2016r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 13.274,72 zł oraz wystosował ponaglenie do zapłaty kwoty 13.312,54 zł w tym odsetki w wysokości 37,82 zł z tytułu faktury (...) na kwotę 15.844,88 zł. Z „listy dokumentów rozliczających” wynika, że dokumentem (...) z 13.04.2016r. rozliczono kwotę 2.570,16 zł.

Dowód: ponaglenie zapłaty z 14.04.2016r. (k.72 akt), lista dokumentów rozliczających (k. 71 akt) , wezwanie do zapłaty (k. 73 akt)

W dniu 14 kwietnia 2016r. powód wezwał również pozwanego do zapłaty kwoty 11.133,24 euro z tytułu faktur (...) – każda na kwotę 3.700 euro oraz odsetek w kwocie 33,24 euro.

Dowód: wezwanie do zapłaty z 14.04.2016r. (k. 74 akt)

Pismem z dnia 20 kwietnia 2016r. prezes zarządu pozwanego zakwestionował roszczenia powoda, wskazując, że kwota wskazana w wezwaniach została skutecznie skompensowana notą nr 1/2016 z 31 marca 2016r., a kompensata została dokonana w oparciu o przepis art. 498 k.c. i nie wymaga zgody powoda.

Dowód: pismo prezesa zarządu pozwanego z 20.04.2016r. z dowodem doręczenia

(k. 162 - 164 akt)

Pismem z dnia 26 kwietnia 2016r. powód odmówił uwzględnienia roszczeń pozwanego. Do pisma załączył ekspertyzę wykonaną na zlecenie przewoźnika z dnia 18 marca 2016r., z której wynika, że pomidory były przejrzyste z powodu opóźnionego transportu, a 50 % pomidorów z kalibru 82-100 mm były uszkodzone z powodu błędów w pakowaniu. Ponieważ pomidory były duże, górna skrzynia naciskała na dolną, w której były pomidory powodując ich gnicie.

Dowód: pismo powoda z 26.04.2016r. (k. 102 akt), ekspertyza CMR z tłumaczeniem

(k. 104 – 118 akt)

Pismem z dnia 27 kwietnia 2016r. pełnomocnik powoda wezwała pozwanego do zapłaty z tytułu wykonania usługi spedycji: kwoty 15.844,88 zł (faktura (...)), oraz trzy razy kwot po 3.700 euro (faktury (...)).

Dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty z 27.04.2016r. (k. 119 – 121 akt)

Pismem z 6 maja 2016r. w odpowiedzi na wezwania do zapłaty powoda Główna Księgowa pozwanego odmówiła zapłaty powołując się na dokonaną kompensatę.

Dowód: pismo Głównej Księgowej pozwanego z 6.05.2016r. (k. 112 akt)

Pismem z dnia 17 maja 2016r., w odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pełnomocnika powoda z 27 kwietnia 2016r., przedstawiciel pozwanego odmówił zapłaty, kwestionując zawartą w piśmie pełnomocnika powoda argumentację.

Dowód: pismo pozwanego z 17.05.2016r. (k.123 – 125, 165 - 167 akt)

Wartość poniesionej przez pozwanego szkody z tytułu obniżenia jakości owoców pomidora transportowanych w wadliwych warunkach wynosi 43.647,29 zł. Wadliwość wykonania usługi polegała na przechowywaniu pomidorów w okresie ich przewozu w nieoptymalnych, niezgodnych z umową warunkach w chłodni transportowej i drastycznie przedłużonym okresie transportu owoców w niekorzystnych warunkach ich przechowywania, w stosunku do okresu umownego.

Dowód: opinia biegłej sądowej mgr inż. U. L. z dnia

7.01.2020r. (k. 436 – 458 akt), zeznania biegłej (00:01:50 – 00:47:27

minuta rozprawy z dnia 30.09.2020r. k. 536 – 536v akt)

Rynkową wartość pomidorów stanowi kwota, jaką można było uzyskać za owoce w dniu transakcji sprzedaży, zawieranej na warunkach rynkowych pomiędzy kupującym a sprzedającym, którzy mieli stanowczy zamiar zawarcia transakcji, działali z rozeznaniem i postępowali rozważnie. Z oczywistych powodów nie można przyjąć w opinii ceny giełdowej, ponieważ z zasady ceny giełdowe nie dotyczą pomidorów uszkodzonych, przejrzalnych, tj. takich jakie stanowiły przedmiot transakcji w niniejszej sprawie. Ceny przedstawione w fakturach (wystawionych przez pozwanego) obrazują rzeczywisty stan owoców pomidorów i ceny jakie można było za nie uzyskać w warunkach rynkowych. W stosunku do trzech ton towaru nie określono żadnej wartości. Współczynnik obniżenia wartości dostarczonych pomidorów wynosi 58%. Uzyskana ze sprzedaży pomidorów udokumentowana kwota stanowi właściwą podstawę do określenia wartości poniesionej przez pozwanego szkody.

Dowód: opinia uzupełniająca biegłej sądowej mgr inż. U. L.

z dnia 3.06..2020r., wydana na skutek zarzutów powoda (k. 484 – 503 akt)

Wartość pomidorów liczona po koszcie zakupu wyniosła 75.068,33 zł, 17.430 euro. Wartość rozdysponowanych - sprzedanych pomidorów wyniosła 32.421,04 zł, 7.360,97 euro. Łącznie strata wyniosła 61.409,60 zł stanowiące 14.464,03 euro. Gdyby uwzględnić pomidory sprzedane i przekazane do Caritas to współczynnik obniżający wartość wyniósłby 75,5 liczony w stosunku do potencjalnej wartości rynkowej.

Dowód: opinia biegłej sądowej mgr inż. E. J. (k.550 – 555 akt), opinia uzupełniająca z 31.05.2021r. (k. 591 – 599 akt), zeznania biegłej (00:02:45 – 00:11:54 minuta rozprawy z dnia 22.09.2021r., k.625 – 625 v akt)

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów, zeznań świadków H. E., B. W., T. G., D. B. (2), K. B., J. M. i A. O., częściowo zeznań świadka M. D., opinii biegłej sądowej mgr inż. U. Ż., biegłej sądowej mgr inż. E. J. oraz zeznań stron.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. D. oraz zeznaniom prezesa zarządu powoda S. R., że powód zajmuje się jedynie spedycją i w umowach z pozwanym występował jedynie jako spedytor. Przeczy temu treść umów, które zawarto w imieniu powoda. Sąd nie dał wiary zeznaniom M. D., że pomidory były źle zapakowane w małe kartony, a na niektórych było logo innego producenta. Spostrzeżenia świadka oparte na analizie zdjęć z ekspertyzy nie znalazły potwierdzenia w zeznaniach świadków T. G. i D. B. (1), którzy osobiście uczestniczyli przy rozładunku, a przede wszystkim w zeznaniach świadka A. O., który wskazał, że odmienne od przywiezionych z towarem kartony użyto w czasie sporządzania opinii, w czasie pobierania próbek towaru.

Sąd zważył, co następuje :

W niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), podpisanej w 1956r. w G. (Dz. U. Nr 49,poz.238 z 14 września 1962r.). Zgodnie z jej art. 1 ust.1 Konwencję stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Polska i Turcja podpisały wskazaną Konwencję.

Stosowanie Konwencji jest niezależne od miejsca zamieszkania bądź siedziby stron umowy oraz ich przynależności państwowej. Jedynym warunkiem zastosowania postanowień CMR jest okoliczność, że przewóz odbywa się pomiędzy miejscami znajdującymi się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Z załączonych do pozwu dokumentów wynika, że warunki te zostały spełnione w niniejszej sprawie.

Wbrew twierdzeniom powoda, strony nie zawarły umowy spedycji, której istotą nie jest wykonanie przewozu, a jedynie jego organizacja (wysyłanie, odbiór przesyłki, wykonanie innych czynności związanych z przewozem).

Strona działa jako przewoźnik, a nie jako spedytor, gdy zlecenie obejmuje przewiezienie towaru, a nie zawarcie umowy przewozu z innym podmiotem (tak wyrok H. van B. te A. z 8 listopada 1989r., T. de C. de L. z dnia 27 czerwca 1985r., (...) 1985, s.572, C. d'A. de M. z dnia 14 maja 2002r., ELT (...).

Zasada ta ma zastosowanie także wtedy, gdy przewóz wykonywany jest faktycznie przez innego przewoźnika. Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 4 grudnia 2003r. (I Aca 696/2003, niepublikowany), w którym dodatkowo stwierdził, że strona działa jako spedytor, a nie jako przewoźnik podlegający Konwencji CMR tylko wtedy, gdy w sposób wyraźny zobowiązuje się jedynie do zorganizowania przewozu. Takie zobowiązanie nie wynika z zawartych przez strony umów. Pozwany dokonał wobec powoda zlecenia przewozu, które nazwał zleceniem

transportowym. Sam prezes powoda potwierdził, że powód nie zajmował się ponadto w żadnym zakresie organizacją przewozu na rzecz pozwanego. Pozwany sam zadbał o odprawy celne.

Strony zawarły w niniejszej sprawie pisemne umowy, nazywając je zleceniem transportowym, w których szczegółowo określiły wzajemne obowiązki przy jej wykonaniu oraz kary umowne za niewykonanie lub nieprawidłowe wykonanie. Ustalając wynagrodzenie wskazano je w walucie euro, a jedynie w punkcie 26 „ustaleń”, które można uznać za ogólne warunki umowy wskazano, że „faktura płatna w PLN, wg średniego kursu NBP z dnia załadunku. Fakturę zawierającą numer zlecenia z kwotą frachtu w PLN i kwota VAT w euro (wskazaną w PLN zgodnie z ustawą o VAT), wraz z potwierdzonym bez uwag listem przewozowym, w dwóch oryginalnych egzemplarzach, należy przesłać na wskazany adres pozwanego.

Powód wystawił trzy faktury VAT w euro, każda na kwotę 3.700 euro i jedną fakturę VAT (...) z 18 marca 2016r., która wynikała z wadliwie wykonanego przewozu w złotych polskich, na kwotę 15.844,88 zł. Żadna z faktur wystawionych przez powoda nie została zakwestionowana przez pozwanego pod kątem prawidłowości jej wystawienia.

Należy więc uznać, że faktury wystawione w walucie euro zostały wystawione prawidłowo, zgodnie z umowami stron, w których wynagrodzenie określono w walucie euro. Powód jednakże powództwo w niniejszym zakresie oparł na żądaniu zasądzenia wynagrodzenia w walucie polskiej.

Zgodnie z art. 358 kodeksu cywilnego jeżeli przedmiotem zobowiązania podlegającego wykonaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że ustawa, orzeczenie sądowe będące źródłem zobowiązania lub czynność prawna zastrzega spełnienie świadczenia wyłącznie w walucie obcej (§ 1). Zgodnie z § 3 tego przepisu jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia w walucie polskiej według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z dnia, w którym zapłata jest dokonywana.

Z treści cytowanego przepisu wynika uprawnienie dłużnika. Dłużnikowi przysługuje uprawnienie do wykonania zobowiązania opiewającego na walutę obcą w walucie polskiej. Także w razie niespełnienia świadczenia w terminie uprawnienie to zachowuje wyłącznie dłużnik – nie nabywa go wierzyciel (wyrok Sądu Najwyższego z 16.5.2012 r., III CSK 273/11, L.).

Jeżeli dłużnik nie dokonał wyboru waluty polskiej, wierzycielowi nie przysługuje uprawnienie do dokonania tego wyboru za dłużnika, nawet jeśli ten nie spełnił świadczenia w terminie. Uprawnienie do zapłaty w złotych jest przywilejem dłużnika, także tego, który nie świadczy na czas. Dłużnik zawsze zachowuje prawo do tego, żeby zapłacić w walucie, na jaką zobowiązanie opiewa. Wierzyciel w przypadku opóźnienia w zapłacie otrzyma więc dług w walucie obcej, powiększony o odsetki za opóźnienie, co powinno zaspokoić jego interes. Jeśli natomiast wierzyciel chce zastrzec także dla siebie uprawnienie do żądania zapłaty w walucie polskiej, musi je wprowadzić do treści zobowiązania, gdyż sam art. 358 k.c. takiego prawa mu nie przyznaje. Zmiany do art. 358 k.c. wprowadzone przez ustawę z 10 lipca 2015r., zmieniającą kodeks cywilny nie zmodyfikowały istotnie przyjętych dotąd rozwiązań.

Wewnętrzna kompozycja art. 358 k.c., nawet po wyodrębnieniu redakcyjnym § 3, nie pozwala na przyjęcie, że doszło do autonomiczności tej regulacji i jej wyizolowania z pozostałej części tego przepisu. Aby zmienić dotychczasowe, trafne stanowisko przyjęte w tym zakresie w judykaturze, należało dodać w art. 358 § 3 k.c., że uprawnienie do wyboru waluty polskiej przysługuje wierzycielowi na wypadek opóźnienia dłużnika ze spełnieniem świadczenia wyrażonego w walucie obcej. Cała struktura zmienionego art. 358 k.c. nadal dotyczy sytuacji, w której to dłużnik podejmuje decyzję o spełnieniu świadczenia w walucie polskiej. Także uzasadnienie projektu odwołuje się dwukrotnie do uprawnienia wierzyciela jedynie co do wyboru kursu przeliczenia, lecz już nie wyboru waluty polskiej zamiast obcej.

W punkcie 26 szczegółowych ustaleń stron przewidziano możliwość wystawienia faktury w walucie polskiej, jednakże powód z tego uprawnienia nie skorzystał. Skoro wynagrodzenie powoda w umowach wskazano w walucie euro i faktury, które powód wystawił są w walucie euro, to żądanie pozwu musi dotyczyć tylko tej waluty. Wynagrodzenie powoda w walucie polskiej nie istnieje. Pozwany w toku procesu konsekwentnie zaprzeczał prawidłowości tak

wyrażonego roszczenia. Należy uznać za zasadne podniesienie tego zarzutu. Powództwo o zasądzenie należności w walucie niezgodnej z umową stron podlegało oddaleniu.

Ponadto postępowanie dowodowe wykazało, że w stosunku do umowy, w oparciu o którą powód wystawił fakturę w walucie polskiej, doszło do nieprawidłowego wykonania przez podwykonawcę powoda wynikającego z niej zobowiązania. Zgodnie bowiem z art. 3 Konwencji przewoźnik odpowiada jak za swoje własne czynności i zaniechania, za czynności i zaniechania swoich pracowników i wszystkich innych osób, do których usług odwołuje się w celu wykonania przewozu, kiedy ci pracownicy lub te osoby działają w wykonaniu swych funkcji. Powierzenie przesyłki podwykonawcy nie ma wpływu na ustalony w przepisach Konwencji zakres odpowiedzialności przewoźnika. Przewoźnik ponosi bowiem ryzyko wadliwego działania (zaniechania) swoich pracowników, podwykonawców czy pomocników. Wykazanie przez przewoźnika, że nie ponosi winy w wyborze wymienionych osób, nie jest zatem w żadnym wypadku wystarczające do uwolnienia się od odpowiedzialności. Przewoźnik musiałby w tym celu udowodnić, że szkoda powstała z przyczyn, za które i on nie ponosiłby odpowiedzialności (wymienionych w przepisach Konwencji – w szczególności art. 17 CMR).

Przedmiotem zarzutu pozwanego było roszczenie wynikające z art. 17 ust 1 i 3 Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), zgodnie z którym przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Przewoźnik nie może powoływać się dla zwolnienia się od odpowiedzialności ani na wady pojazdu, którym się posługuje dla wykonania przewozu, ani na winę osoby lub pracowników osoby, u której pojazd wynajął.

Zgodnie z art. 13 Konwencji CMR odbiorca przesyłki jest uprawniony do dochodzenia roszczeń od przewoźnika z tytułu utraty przesyłki. Konwencja nie reguluje jednak, czy odbiorca uprawniony jest do dochodzenia roszczeń z innych tytułów, jak na przykład z tytułu uszkodzenia przesyłki. W związku z brakiem regulacji w tym zakresie należy przyjąć rozwiązanie wynikające z prawa krajowego, a w szczególności art. 75 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo przewozowe uprawniający nadawcę lub odbiorcę, w zależności od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką, do zgłaszania roszczeń wobec przewoźnika.

Z przepisu art. 17 ust. 1 CMR wynikają bezpośrednio dwie przesłanki odpowiedzialności przewoźnika za stan towaru i opóźnienie w przewozie, tj. szkoda przybierająca postać całkowitego lub częściowego zaginięcia towaru bądź jego uszkodzenia, i okoliczność, że powstała ona w czasie między przyjęciem towaru do przewozu a jego wydaniem. Konwencja, regulując w przepisach art. 17 ust. 1 CMR zakres odpowiedzialności przewoźnika za całkowite lub częściowe zaginięcie i uszkodzenie towaru oraz opóźnienie dostawy, w ogóle nie posługuje się terminem szkoda, wskazuje jedynie na wymienione formy szkody. Dotyczy to zarówno szkód zaistniałych bezpośrednio w towarze, jak i następstw opóźnienia czy też innych przypadków niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przewoźnika. Tradycyjnie przyjmuje się, że uszkodzenie towaru ma miejsce, gdy doszło do zmian jakościowych, które prowadzą do obniżenia wartości użytkowej lub handlowej towaru (W. Górski, Umowa przewozu..., s. 225; H. Piekarczyk, Odpowiedzialność przewoźnika..., s. 215; J. Okolski, Odpowiedzialność kolei za szkody w przesyłkach, Warszawa 1972, s. 52; M. Stec, Umowa przewozu..., s. 254; J.G. Helm, Haftung für Schäden..., s. 95; M.A. Clarke, International Carriage of Goods..., s. 192-193. Por. też wyroki OGH z dnia 31 marca 1982 r., TR 1984, s. 196, oraz Cour d'Appel de Paris z dnia 2 października 2003 r., BTL 2003, s. 814). Uszkodzenie może dotyczyć całości przewożonego towaru lub jego części. Oba wymienione elementy (zmiana jakościowa i obniżenie się wartości towaru) muszą wystąpić łącznie. Zmiana konsystencji, charakteru czy formy towaru, nieprowadząca do obniżenia jego wartości, jak też obniżenie wartości towaru niespowodowane zmianami jakościowymi nie stanowią uszkodzenia. Przyczyny zmian jakościowych mogą być różne: o charakterze mechanicznym (np. obicie, potłuczenie, zgniecenie, połamanie, pokrzywienie, porysowanie itp.), o charakterze biologicznym lub chemicznym (np. gnicie, fermentacja, pleśnienie, rdzewienie, utlenianie), o charakterze atmosferycznym (np. zamoczenie, przemarznięcie). Konkretnie uszkodzenie może być spowodowane zarówno jedną z wyżej wymienionych przyczyn (np. potłuczenie), jak i kilkoma, występującymi równolegle lub pozostającymi w związku przyczynowo - skutkowym (np. mechaniczne uszkodzenie owoców, w wyniku którego następuje szybsze ich gnicie). Zmiana jakościowa może jednak dotyczyć zarówno walorów

użytkowych towaru, jak i czysto estetycznych. Należy uznać, że uszkodzenie ma miejsce także w sytuacjach, gdy towar na skutek naruszenia warunków przewozu, w szczególności przekroczenia terminu przewozu lub złamania zakazu kontaktu z innymi towarami czy ludźmi, utracił wartość handlową, niezależnie od tego, czy zaszły w nim zmiany jakościowe. Istotne jest jednak, aby eliminacja towaru z obrotu wynikała z przyczyn obiektywnych (np. postanowień obowiązującego prawa), a nie z nieznanymi przewoźnikowi założeń (polityki) odbiorcy. Polityka taka, niedopuszczająca do sprzedaży po obniżonych cenach towarów uszkodzonych czy choćby tylko w uszkodzonych opakowaniach, podyktowana tzw. dbałością o renomę marki, nie może mieć wpływu na kwalifikację szkody jako całkowitej. Argument, że towar był adresowany do konkretnego odbiorcy, który prowadzi taką politykę, i że w związku z tym nie ma on możliwości sprzedaży towaru komu innemu, jest tu bez znaczenia. Nadawca, znając jednak ryzyko wynikające z polityki prowadzonej przez odbiorcę, może zabezpieczyć swój interes, wykorzystując instytucję specjalnego interesu w dostawie przez zadeklarowanie kwoty interesu w wysokości wartości towaru ze wskazaniem, że interes ten polega na dostarczeniu przesyłki bez jakichkolwiek uszkodzeń ze względu na możliwość odmowy odbioru towaru przez odbiorcę i niemożliwość sprzedaży innemu kontrahentowi.

Pozwany wyliczył szkodę na kwotę 14.227,51 euro i na taką kwotę wystawił Notę księgową nr (...). Powód nie uznał roszczenia pozwanego podnosząc, że przyczyną szkody był błąd załadowcy i złe piętrowanie opakowań z pomidorami niedostosowanie opakowań. Ta argumentacja nie znalazła potwierdzenia w postępowaniu dowodowym. Zarówno świadkowie obecni przy rozładunku transportu, jak i przedstawiciel rzeczoznawcy A. O. nie mieli żadnych zastrzeżeń do sposobu załadunku. Przyczyną powstałej szkody była nieodpowiednia temperatura w chłodni oraz opóźnienie w dostawie, które spowodowały uszkodzenie pomidorów.

Zgodnie z art.25 Konwencji w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną według wartości towaru ustalonej zgodnie z artykułem 23, ustępy 1, 2 i 4. Odszkodowanie nie może jednak przewyższać jeżeli cała przesyłka doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia całej przesyłki, jeżeli tylko część przesyłki doznała obniżenia wartości przez uszkodzenie - kwoty, którą należałoby zapłacić w razie zaginięcia części, która doznała obniżenia wartości.

Z opinii biegłej sądowej mgr inż. U. L. wynika, że wartość poniesionej przez pozwanego szkody wynosi 43.647,29 zł a współczynnik obniżenia wartości dostarczonych pomidorów wynosi 58%. Strata pozwanego wyliczona przez biegłą sądową mgr inż. E. J. wynosi 61.409,60 zł – 14.464,03 euro. Opinie biegłych potwierdzają prawidłowość wyliczeń pozwanego, a nawet je przewyższają. Roszczenie pozwanego względem powoda zasługuje więc na uwzględnienie. Kwota wynikającego z Noty księgowej roszczenia pozwanego został przedstawiona do potrącenia z roszczeniami powoda w Potwierdzeniu kompensaty z dnia 8 kwietnia 2016r. i spowodowała ich wzajemne umorzenie.

Zgodnie bowiem z art. 498 § 1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§2). Zgodnie natomiast z art. 499 k.c. potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Złożone przez pozwanego oświadczenie z dnia 8 kwietnia 2016r. odpowiada wymogom powołanego przepisu. Dokonująca potrącenia Główna Księgowa J. M. posiadała upoważnienie prezesa zarządu pozwanego do złożenia tego oświadczenia.

Podniesione przez pozwanego zarzuty nieistnienia roszczenia w walucie polskiej i zarzut potrącenia zostały uwzględnione przez Sąd i skutkowały oddaleniem powództwa.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie wynikającej z art.98 k.p.c. zasady odpowiedzialności za wynik procesu i obciążył nimi w całości przegrywającego spór powoda. Na koszty, które powód ma obowiązek zwrócić pozwanemu złożyły koszty sądowe poniesione przez pozwanego w postaci zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego w kwocie 2.000 zł i wynagrodzenie jego pełnomocnika ustalone w oparciu o § 2 pkt.6 rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 z zm.) wraz z opłatą skarbową w wysokości 17 zł od pełnomocnictwa.

Suma kosztów postępowania wyniosła w sprawie 22.897,98 zł. Złożyły się na nią opłata sądowa w kwocie 3.055 zł, wynagrodzenia pełnomocników w kwotach po 5.417 zł, zwrot kosztów dojazdu świadka A. O. w kwocie 96,77 zł, wynagrodzenia biegłych w kwotach 3.904,29 zł , 916,31 zł, 2.721,60 zł, 1.036,48 zł 245,53 zł i 88 zł. Koszty postępowania, które nie zostały pokryte zaliczkami stron i które pokrył tymczasowo Skarb Państwa w łącznej kwocie 5.008,98 zł Sąd nakazał ściągnąć od powoda.

sędzia Magdalena Berczyńska-Bruś